

Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap

- gällande brukarinflytandesamordning och
träffpunktsverksamhet mellan Lunds
socialförvaltning och Riksförbundet Social och
Mental Hälsa i Lund

10 januari 2021

Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap

Bakgrund

Psykisk ohälsa är en stor samhällsutmaning som Lunds Socialförvaltning och Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) delar. Människor med svår psykisk sjukdom och psykiska funktionsnedsättningar är den grupp som är mest utsatt beträffande socioekonomiska faktorer såsom inkomst, boende, tillgång till arbete och delaktighet i sociala nätverk. Detta gäller både i jämförelse med den övriga befolkningen och i jämförelse med andra patient- eller funktionshindersgrupper. Människor med psykisk sjukdom är också en utsatt grupp när det gäller somatisk hälsa. Att i unga år insjukna i psykisk sjukdom medför allvarliga konsekvenser senare i livet, inte enbart vad gäller hälsa och dödlighet, utan även avseende möjligheterna att tillgodogöra sig studier och etablera sig på arbetsmarknaden.

För den individ som till följd av psykisk ohälsa står utanför arbetsmarknaden och upplever betydande svårigheter i sin livsföring har Lunds socialförvaltning ett tydligt uppdrag utifrån socialtjänstlagen som innefattar en mängd insatser. RSMH bedriver viktig stödjande verksamhet och kan erbjuda en gemenskap för individen, vilket förstärker och kompletterar de insatser som sker inom socialförvaltningen. Således finns det anledning att stärka samarbetet genom ett partnerskap både gällande de delar som genomförs idag inom RSMH och gemensamma utvecklingsfrågor.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa är en religiöst och politiskt obunden ideell intresseorganisation för människor med psykiska och sociala funktionsnedsättningar. Riksförbundet består av 150 lokalföreningar i Skåne finns lokalföreningar i Lund, Malmö, Helsingborg, Landskrona, Klippan, Kristianstad och Österlen.

RSMH arbetar kamratstödjande och intressepolitiskt. RSMH arbetar för att skapa mötesplatser och social samvaro för personer med psykisk ohälsa, samt för att sprida kunskap, motverka fördomar och förbättra situationen för gruppen i samhället. RSMH är en brukarstyrd förening och har inom sin lokalförening 110 medlemmar och fem anställda ombudsmän, varav tre heltidsanställda och två som arbetar 75% respektive 25%.

Värdegrund för partnerskapet

Ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) ska bygga på respekt för varandras olika roller och förutsättningar. Öppenhet och dialog ska råda vilken ska kännetecknas av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse. Även långsiktighet, transparens och acceptans för kritik är centrala i partnerskapet. Vidare bygger överenskommelsen på varsam och respektfull hantering av de offentliga medel som möjliggör verksamheten inom partnerskapet.

Denna IOP är framtagen utifrån de principer som beslutades av kommunfullmäktige 31 januari 2019: § 16 i *Överenskommelse mellan Lunds kommun och idéburen sektor*. Syftet med Lunds Överenskommelse är att på ett strukturerat sätt stärka förutsättningarna för samverkan mellan de båda parterna. Överenskommelsen ska även bidra till att öka föreningars och organisationers och enskilda Lundabors engagemang och medverkan i demokratiska processer och samtal. Överenskommelsen innebär inte att det kommunala ansvaret för välfärdsfrågor och välfärdsutvecklingen i Lund ska flyttas över till idéburen sektor. Överenskommelsen ska leda till att parterna får ökad kunskap om varandras roller, förutsättningar och möjligheter.

När en offentlig instans och en idéburen organisation ingår ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) stärks samspelet mellan den offentliga och idéburna sektorn. Detta stärker demokratin och delaktigheten ökar. Utöver den särskilda samhällsutmaning som överenskommelsen avser är det ett utvecklande av en form av samarbete mellan ideell sektor och socialförvaltningen i Lund.

Syftet och mål med partnerskapet och verksamheten

RSMH arbetar kamratstödande och intressepolitiskt. RSMH arbetar för att skapa mötesplatser och social samvaro för personer med psykisk ohälsa, samt för att sprida kunskap, motverka fördomar och förbättra situationen för gruppen i samhället.

Syftet med partnerskapet är att ge förutsättningar för RSMH att utveckla sin träffpunktsverksamhet, förbättra förutsättningarna att bedriva kultur samt förebygga somatisk ohälsa hos målgruppen. I uppdraget ingår också att RSMH ska genomföra brukarinflytandesamordning inom kommunens verksamheter (BISAM), genom att på olika vis stödja brukare i våra verksamheter att utöva inflytande och känna delaktighet. BISAM har också till uppgift att få kunskap om brukarnas upplevelser av och synpunkter på verksamheterna, och därigenom bidra till att öka kvaliteten i våra olika verksamheter avseende återhämtningsinriktat arbetssätt och brukarinflytande.

Partnerskapet omfattar inte RSHMs utbildningsverksamhet eller det intressepolitiska området utan ska kunna verka som en självständig part gällande sina medlemmars intressen gentemot kommun och andra parter.

Mål – inom ramen för det kamratstödande arbetet genom träffpunktsverksamhet

RSMH Lund har som mål inom sin kamratstödande del att dela omtanke och erfarenheter så att personer med psykisk ohälsa känner att de inte är ensamma i sin situation och samt erbjuda aktiviteter som är utvecklande. Målet innebär att motverka ensamhet i målgruppen; genom olika aktiviteter stärks medlemmars självkänsla och de får förutsättningar att finna en god gemenskap och göra roliga, intressanta aktiviteter tillsammans. RSMH arbetar för att skapa mötesplatser och social samvaro för personer med psykisk ohälsa.

Mål – inom ramen för arbetet med brukarinflytandesamordning

Målsättning för BISAM-uppdraget är att stärka brukarnas möjligheter till och känsla av eget inflytande över sina insatser, identifiera och följa upp eventuella upplevda problem och svårigheter och tillsammans med verksamhetsledningen arbeta för en ökad kvalitet utifrån ett brukarperspektiv. Att som enskild känna att sin röst blir hörd och att stödet från verksamheten är anpassat till de behov och önsknings som den enskilde har, är en viktig förutsättning för återhämtning från psykisk ohälsa.

Målgrupp:

- Personer med psykisk ohälsa i behov av kamratstöd genom träffpunktsverksamhet.
- Personer med psykisk ohälsa som får hjälp av kommunens socialpsykiatri i någon form.

Indirekt målgrupp: alla lundabor genom att förbättra attityder till psykisk ohälsa i samhället.

Partners

Detta IOP är upprättat mellan:

Offentlig part: Socialförvaltningen i Lund

Ideell icke vinstdrivande part: RSMH i Lund

RSMH är en icke vinstdrivande, politiskt obunden organisation som arbetar utifrån alla människors lika värde. Deras arbete utgör såväl ett mervärde för de människor de möter som ett komplement till kommunens verksamheter genom en form som de offentliga aktörerna inte kan erbjuda.

Parternas inbördes relation

Undertecknande parter i denna överenskommelse betraktas som självständiga och jämbördiga aktörer. Varje parts integritet och oberoende ska respekteras. Parterna ansvarar var för sig för sin insats i arbetet och varje parts särart och mervärde ses som en tillgång för partnerskapet.

Överenskommelsens form och utgångspunkt

Varje ingående part i överenskommelsen ska följa de beslut som kommunfullmäktige i Lund eller annan myndighet fattar som har påverkan på verksamhet och målgrupp utifrån kommunfullmäktiges budget. De ingående parterna i överenskommelsen förbinder sig att följa tillämpliga lagar, författningar samt normer och föreskrifter som utfärdats av statliga och kommunala myndigheter. RSMH är ensam arbetsgivare för den egna personalen och är ensam bärare av arbetsgivaransvar i förhållande till denna personal.

Överenskommelsen reglerar syfte och värdegrund för arbetet med målgruppen samt de ingående parternas specifika insatser formulerade i text nedan. Insatserna kan vid behov och över tid förändras, vilket ska ske i första hand genom dialog. Vid förändringar som har påverkan på syfte och värdegrund ska överenskommelsen omförhandlas. Socialförvaltningen bedömer att RSMHs verksamhet är unik i sitt slag utifrån överenskommelsen målgrupp och syfte. Särskilt med beaktande av att närhetsprincipen är av avgörande betydelse för partnerskapets genomförande. Uppdragsgivaren har, med utgångspunkt från sin lokalkännedom, funnit att det inte finns någon alternativ aktör som kan tillhandahålla de tilltänkta aktiviteterna för den specifika målgruppen med motsvarande kvalitetsinnehåll inom kommunens närområde.

Idéburet Offentligt Partnerskap kommer att tillämpas på grund av följande skäl:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna ideella organisationen RSMH.
- Verksamheten är ett led i att förverkliga en politisk beslutad plan, där de idéburna organisationer insatser är viktiga.
- Verksamheten kan inte ses som en del av det normerade föreningsbidraget.
- Det finns inte en marknad eller en konkurrenssituation att vårda inom det här området.
- Båda parter är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser).
- Verksamheten detaljregleras inte från kommunen.
- Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
- Varken den offentliga organisationen eller den idéburna organisationen vill göra den idéburna organisationen till underleverantör, utan istället en fortsatt fri och självständig aktör.

Utöver ovan punkter gäller även för socialnämnden att överenskommelser ska rymmas inom befintlig budgetram och vara tidsbegränsade till att maximalt gälla i tre år samt i övrigt följer Riktlinjer för socialnämnden gällande överenskommelser om Idéburet offentligt partnerskap (IOP) beslutade 2020-11-11 §167.

De ingående parterna i överenskommelsen ska i de situationer som är lämpliga, beskriva att verksamheten och de insatser som utförs, sker som ett Idéburet Offentligt Partnerskap parterna emellan.

Överenskommelsen har ett särskilt stycke där olika områden beskrivs och som båda parter är intresserade av att arbeta vidare med tillsammans inom ramen för finansieringen av denna överenskommelse.

Parternas respektive insatser

RSMH Lund

Inom träffpunktsverksamheten ska RSMH erbjuda målgruppen:

- att kunna gå till en träffpunktsverksamhet där de möter andra
- att få kamratstöd både inom träffpunktsverksamheten och i telefon
- en god och näringsriktig lunch
- olika kurser i samarbete med studieförbund
- både mans- och kvinnogrupper samt ungdomsträffar
- sommarläger och öppet hus med intressanta gäster
- att medverka till att utveckla och fortsätta arbeta med radio
- en musikverksamhet som medlemmar fritt kan använda till att spela musik, bilda band, spela in skivor med möjlighet att delta i en spännande och rolig gemenskap.
- samvaro och fest vid jul, nyår, påsk och midsommar.

Inom genomförandet av BISAM ska RSMH erbjuda:

- Särskild styrgrupp för detta uppdrag
- Stöd till brukargruppen på boendeenheterna att organisera sig liksom hjälp att formulera sig och uttrycka sina behov och önskemål.
- Strukturera och hålla i brukarråd på boendeenheterna.
- Ha inflytande över planerad utbildning för personalen.
- Vara en resurs för utvecklingen på enheten.
- Arbeta tillsammans med personal kring ett förbättrat bemötande av brukarna.
- Ha ett tydligt återhämtningsperspektiv.
- Bevaka att brukarnas erfarenheter och rättigheter tillvaratas.
- Vara en samtalspart till verksamhetsledningen i syfte att öka förståelsen för brukarperspektivet.
- Medverka i rekrytering av medarbetare till boende- sysselsättningsenhet.
- Ge förslag på förbättringsområden.

Socialförvaltningen i Lund

Socialförvaltningen i Lund har följande del i överenskommelsen

- Socialförvaltningen ska bidra till överenskommelsen med finansiering, se *Ekonomi*
- Socialförvaltningen ska bistå RSMH gällande kontakter med andra delar av Lunds kommun som avser att bidra till stöd till målgruppen i samhället samt medverka till att sprida information om verksamheten.
- Socialförvaltningen ska samordna och arrangera styrgruppsträffar med RSMH

Utveckling av ny verksamhet och kunskap

Ett elastiskt stöd – en gemensam målbild

Ett tydligt önskemål från brukarna är att både personal och organisation ska bli mer ”elastisk” i sitt stöd till brukarna gällande många av de insatser som ges. Det innebär att man som brukare inte alltid efterfrågat samma nivå av stöd, utan att man i vissa perioder behöver mycket stöd och i andra perioder är man relativt självständig. Det hänger samman med svängningar i mående och sjukdomsbild.

För att detta ska vara möjligt krävs både kunskap och tid hos personal att se varje brukares process, men även att organisationen runt både sysselsättning, arbete och Stöd i boende snabbt kan erbjuda mer utmaningar eller mer stöd. Detta för att på sikt våga utmana sig själv och bli mer självständig – ett mål som tydligt styr socialtjänstens arbete. Som ett exempel måste det vara enkelt att förflytta sig emellan olika sysselsättningsverksamheter, det ska finnas bra samarbeten på strukturell nivå och ett brett utbud av olika aktiviteter som kan tillhandahållas av både socialtjänst och intresseföreningar. Målet är att i Lund kunna erbjuda ett elastiskt stöd gällande sysselsättning och arbetsrehabilitering för målgruppen personer med psykiska funktionsnedsättningar för att på bästa vis bidra till en återhämtningsprocess mot en mer självständig tillvaro. Detta gäller även det stöd man som brukare får i olika moment i det egna hemmet men även på boendet. Genomförandeplanen för insatserna är här central och behöver kontinuerligt följas upp och utvärderas för varje brukare. Bisam kan vara ett stöd i att utveckla detta arbete mer systematiskt.

Det elastiska stödet gällande Stöd i Boende

Bisams uppgift i den vardagliga kontakten med brukarna är att stötta självorganisering samt att kunna uttrycka sina behov och önskemål. Det kan vara att hålla i brukarråd på enheterna men också att ha individuella träffar med brukare som önskar det. En viktig del är att brukarna ska få rätt nivå av stöd utifrån sina förmågor och behov, som kan skifta i takt med mående och återhämtning. Bisam kan vara en hjälp för både medarbetare och brukare att bevaka så att detta sker. Kritik har funnits att personal ger samma stöd till samma personer hela tiden och att det kan vara svårt att se när behovet ändras, främst till det bättre. Bisam kan vara en hjälp i detta. En annan viktig del är att medverka vid verksamhetsutveckling, planeringsdagar och ha inflytande över planerad utbildning för personalen. Bisam ska också arbeta tillsammans med personal kring ett förbättrat bemötande av brukarna.

Styrning och uppföljning av överenskommelsen

Styrgrupp utgörs av de ansvariga företrädarna för parterna.

Styrgruppens uppdrag:

- Ansvarar för att den gemensamma målsättningen och intentionen i den ingångna överenskommelsen följs.
- Följa upp att varje ingående part bär ansvaret för sin del av insatserna i enlighet med ovan.
- Styrgruppen följer upp verksamheten via verksamhetsrapporter vid minst två (2) tillfällen på ett år (hel- och halvår). Styrgruppen ska sammanträda en gång per halvår och socialförvaltningen ansvarar för kallelse och dokumentation av styrgruppens sammanträde.
- Vid beslut om förändringar och korrigeringar av insatser eftersträvas att beslut fattas i konsensus

Styrgrupp

Följande funktioner ska ingå i styrgrupp:

- Utvecklingschef/utvecklingssekreterare – sammankallande. (Socialförvaltningen)
- Verksamhetschef/enhetschef - socialpsykiatri
- Ombudsman (RSMH)
- Ordförande (RSMH)
- Övriga representanter som verksamhetsutvecklare mfl kan adjungeras in vid behov.

Uppföljningsrapporter

Årlig uppföljningsrapport: En uppföljningsrapport på årsbasis som utöver underlaget från halvårsrapporterna där övriga mål och ambitioner följs upp som finns i IOP-överenskommelsen. Årsrapporten ska också lyfta fram resultat som har en mer kvalitativ utgångspunkt. Denna rapport syftar till att kunna användas internt i kommunen för att följa upp IOP-överenskommelsen. Rapporten ska följa för ändamålet avsedd mall.

Kontaktpersoner

Socialförvaltningen:

Johan Larsson Boström, Utvecklingschef, johan.larssonbostrom@lund.se

Anna Burston, verksamhetschef, anna.burston@lund.se

RSMH Lund:

Jonas Bredford, ordförande,

David Jacobsson, ombudsman

Period för överenskommelse

Det Idéburna Offentliga Partnerskapet gäller från 2021-02-01 till 2023-12-31.

Parterna har för avsikt att senast 2022-03-31 göra en översyn om överenskommelsen ska få en fortsättning eller inte. Vid detta tillfälle ska socialförvaltningen pröva om en fortsättning ska aktualiseras i samma eller annan inriktning.

Ekonomi

Verksamheten som omfattas av det Idéburna Offentliga Partnerskapet finansieras av Socialförvaltningen för år 2021 med 900 000 kronor och avser 11 månader. För år 2022 och 2023 är finansieringen 980 000 kronor och avser helår. För år 2022 och 2023 ingår årlig ersättningsjustering som följer den priskompensation som socialnämnden ges av kommunfullmäktige i den årliga budgeten.

Kommunens finansiering avser är en delfinansiering av RSMHs totala verksamhet. RSMH Lund bidrar till partnerskapet med kunskap i att bedriva träffpunktverksamhet, egen erfarenhet i brukarinflytande samordningen samt genom volontärsarbete.

Ekonomiska villkor och fakturering

Socialförvaltning del av finansieringen betalas ut vid två (2) tillfällen per år. RSMH ska följa fakturering enligt särskild rutin.

Omförhandling, hävningsrätt samt tvist

Om betydande avvikelser från verksamhetsplan och budget sker ska parterna medverka i en dialog innan förändringar genomförs. Förändringarna ska förankras och beslutas av behöriga representanter.

Om någon av parterna inte uppfyller villkoren för överenskommelsen eller brister i sina åtaganden, eller det råder väsentligt förändrade omständigheter så ska medverkande parter föra en dialog om huruvida överenskommelsen kan fortsätta. I sådana fall är uppsägningstiden 3 månader.

Part kan häva denna överenskommelse om någon motpart inte fullföljer sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål. Vid händelse av att överenskommelsen hävs blir parten återbetalningsskyldig för delar eller hela summan som Socialförvaltningen i Lund har betalat ut inom ramen för denna överenskommelse.

Om tvister uppstår ska dessa i första hand lösas genom dialog mellan parterna.

Underskrifter:

Denna överenskommelse är upprättat i två (2) likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Lund 2021-02-
För socialförvaltningen

Annika Pettersson, socialdirektör

Lund 2021-02-
För RSMH Lund

Jonas Bredford, Ordförande

David Jacobsson, Ombudsman